

Изучение термодинамических характеристик и кинетических закономерностей растворения углерода различных материалов в железоуглеродистых расплавах позволили обосновать наиболее рациональные параметры ведения процесса выплавки стали с повышенной долей лома с получением качественной стали или стального полупродукта, что позволит вывести кислородно-конвертерный процесс на новый качественный уровень по всем основным показателям.

УДК 628.3:669.587:669.268

А. Г. Мєшкова, М. В. Сухарева

Національна металургійна академія України, Дніпропетровськ

ДОСЛІДЖЕННЯ МОЖЛИВОСТІ ЗНЕШКОДЖЕННЯ ЦІАНІДІВ ГАЛЬВАНОСТОКІВ РЕАГЕНТНИМ СПОСОБОМ

Серед найважливіших проблем захисту навколишнього середовища особливе місце займає охорона водного басейну від забруднення. Основним негативним чинником, який серйозно впливає на стан водного басейну є скидання стічних вод промисловими підприємствами. Стічні води гальванічних виробництв складають 30-50 % загальної кількості стічних вод, що утворюються на машинобудівних підприємствах. Вони містять солі важких металів, кислоти, луги, поверхнево-активні речовини, тому представляють велику екологічну загрозу.

Аналіз складу гальваностоків деяких машинобудівних виробництв дає наступні усереднені концентрації шкідливих інгредієнтів у цих стічних водах (мг/л): загальна мінералізація - до 2000; зважені речовини - до 400; азот амонійний - до 30; сульфати - до 500; хлориди - до 1000; жири й мастила - до 25; залізо - до 50; мідь - до 35; нікель - до 40; цинк - до 25; хром⁺³ - до 130; хром⁺⁶ - до 120; кадмій - до 2; фторид-іон - до 2; ціаніди - до 100; рН 9,5.

Гальванічне цинкування здійснюється за допомогою кислих, ціаністих, цинкатних і аммікатних електролітів. Кислі електроліти, основними складовими яких є $ZnSO_4$, Na_2SO_4 , $Al_2(SO_4)_3$, застосовують для деталей простої форми. Для цинкування деталей складної форми використовують ціаністі електроліти, які представляють собою розчини Zn , $NaCN$, $NaOH$. Цинкатні й аммікатні електроліти також застосовують для цинкування виробів складної форми, хоча мають і трохи менший ефект розсіювання (забезпечують меншу однорідність покриття), чим ціаністі. У ці

електроліти, крім окису цинку, у першому випадку додають їдкий натр, а в другому - хлористий амоній.

Для цинкування у стаціонарних ваннах широко застосовують електроліт наступного складу: окис цинку - 40-45 г/л, ціаністий натрій - 80-85 г/л, їдкий натр - 40-60 г/л.

Склад електроліту для блискучого цинкування: окис цинку - 40-45 г/л, ціаністий натрій - 78-85 г/л, їдкий натр - 70-85 г/л, гліцерин - 3-5 г/л, сірчистий натрій - 0, 5-5,0 г/л.

В роботі проаналізовано методи очищення стічних вод від ціанідів, які використовуються на більшості підприємств.

Знешкодження синильної кислоти та її солей засновано на реакції переводу ціанідів сірчаноокислим залізом у ферроціанід (жовта кров'яна сіль). Це нетоксична сполука, але вона далі не окислюється:

Ця реакція протікає повільно та неповністю. Залишкові концентрації ціанідів перебувають в межах 0,2-0,5 мг/л, що перевищує ГДК.

Пропонується знешкоджувати ціаніди за допомогою таких реагентів як хлорне вапно чи гіпохлоріт кальцію чи натрію. При взаємодії цих реагентів з водою утворюється сильний окиснювач – гіпохлорит-іон.

За результатами досліджень було побудовано калібрований графік для визначення концентрації ціанідів в розчині (рисунок 1).

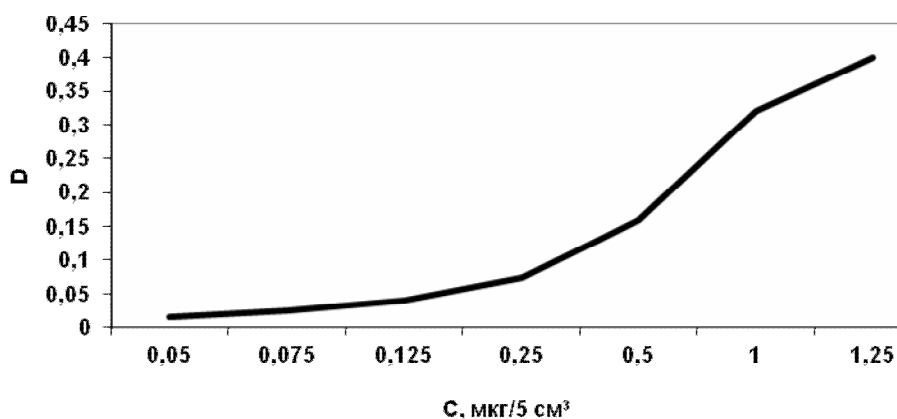

Рисунок 1- Калібрований графік для визначення концентрації ціанід-іонів

При проведенні дослідів по запропонованій схемі реагентного очищення вміст ціанід-іонів зменшився з 8,3 до 0,03 мг/л, що нижче ГДК, ступінь очищення 99,6 %, тому використовувати реагентне очищення доцільно в цьому випадку.

Список літератури

1. Долгоносов А. Н. *Ионный обмен и ионная хроматография*. – М.: Химия, 1993. – 360 с.
2. Жуков А. И., Монгайт И.Л., Родзиллер И.Д. *Методы очистки производственных сточных вод*. – М.: Химия, 1996. – 345 с.

Я.В. Мянговская , Л.В. Камкина , Ю.Н. Грищенко

Национальная металлургическая академия Украины, Днепропетровск

ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ФОРМИРОВАНИЯ ФАЗ ПРИ ТЕПЛОВОЙ ОБРАБОТКЕ МЕЛКОЗЕРНИСТЫХ МАРГАНЦЕВЫХ КОНЦЕНТРАТОВ 2 СОРТА

На металлургических предприятиях полного цикла наибольшее количество твёрдых отходов образуется в доменном и сталеплавильном процессах. Большие проблемы вызывает утилизация доменного (5-10 кг/т чугуна) и конвертерного шлама (20-30 кг/т стали), вследствие их высокой влажности и наличия вредных компонентов (Zn, Pb, щёлочи). Степень переработки конвертерного шлама также невысока < 70%. Зачастую, единственной альтернативой складированию отходов в отвалы, является их утилизация в агломерационном производстве. Добавка металлургических отходов в агломерационную шихту является общепринятой практикой, однако доля данных отходов не превышает 1-2 % от массы сырых материалов и никак не сказывается на характере протекания агломерационного процесса и качестве агломерата.

В Украине балансовые запасы марганцевых руд составляют около 2 млрд. т. Более 70% отечественных марганцевых руд относятся к карбонатным и окисно-карбонатным разновидностям являются труднообогатимыми. Добываемая из недр сырая марганцевая руда вследствие высокого содержания компонентов пустой породы, представленной нерудными минералами - кварц, каолиновая глина и не может быть использована без предварительной подготовки в металлургическом переделе. Марганцевая руда подвергается обогащению с применением различных методов: гравитационного, магнитного, флотационного в различном их сочетании. Имеются сведения, что при обогащении марганцевых руд объем образующихся хвостов мокрой магнитной сепарации составляет до 6% от переработанной руды, а отходы флотации и дешламации – до 45% от переработанной руды. Для окускования мелочи,